

РЕШЕНИЕ

№ 5197

гр. София, 24.07.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав,
в публично заседание на 24.06.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Ива Кечева

при участието на секретаря М. Велева и при участието на прокурора Ютеров, като разгледа дело номер **9688** по описа за **2012** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба от В. Й. Ц. от [населено място], ЕГН [ЕГН], срещу Министерство на отбраната. Предявени са кумулативно и обективно съединени иски с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, както следва: 1. за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, представляващи: пропуснати ползи от неизплатени командировъчни средства, поради незаконно освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 26.09.2013 г. в общ размер на 85 921,20 евро (168 042,42 лева); пропуснати ползи от неизплатено трудово възнаграждение, поради незаконното освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 11.08.2015 г. в общ размер от 52 737,59 лв.; както и пропуснати ползи от неизплатени пари за дрехи за периода 01.03.2011 г. – 11.08.2015 г., в общ размер от 2 880 лв., както и от неизплатени суми за билети по време на отпуск – 400 лв.; 2. за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в размер на 10 000 лв. от незаконосъобразна заповед № Р-05/07.02.2011 г. на министъра на отбраната, с която ищецът е освободен от длъжност „аташе по отбраната в К., У.". Ищецът претендира и присъждане на законната лихва за забава върху претендираните суми, считано от 16.07.2012 г. до датата на окончателното им плащане, както и направените по делото разноси.

Ищецът твърди, че в резултат на незаконното му освобождаване от длъжност е претърпял имуществени вреди, изразяващи се в пропуснато трудово възнаграждение,

командировъчни средства, пари за дрехи. Изложени са доводи, че е претърпял и неимуществени вреди, изразяващи се в накърняване на престижа и авторитета му като военнослужещ, обида и срам, ограничаване на социалните контакти, претърпени психически и физически страдания. В исковата молба се твърди, че отстраняването от длъжност на ищеца е било обявено в общественото пространство, чрез изказвания на министъра на отбраната пред медиите, което е накърнило доброто му име в обществото. В съдебното производство ищецът се представлява от адв. Еленски.

Ответната страна – Министерство на отбраната, представлявана от процесуалния представител юрк. Я., изразява становище за недопустимост на предявените искове, като счита, че същите не подлежат на разглеждане по реда на чл. 203 от АПК и не следва да се квалифицират като искове по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Твърди, че тъй като се касае за вреди възникнали по повод на служебно правоотношение, то същите подлежат на обезщетение по реда на специалния закон, съгласно чл. 8, ал. 2 от ЗОДОВ. Изложени са аргументи, че ищецът претендира вреди не само от отменената заповед за отстраняването му от длъжност, но и от заповедта, с която предсрочно е прекратен договорът му за военна служба, която не е обжалвана по съдебен ред. При условията на алтернативност са изразени подробни доводи за неоснователност на предявените искове. Относно иска за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати командировъчни средства, се твърди, че този вид плащане не може да се характеризира като пропуснати ползи, тъй като тяхното предназначение не е в приход на имуществото на лицето, а да възстановят разходи, направени във връзка с полагане на труд в държава, различна от държавата по месторабота. На следващо място са изложени доводи за липса на причинно-следствена връзка между отменената заповед и неполучаването на командировъчни пари. Относно предявения иск за присъждане на имуществени вреди, изразяващи се в пропуснато възнаграждение, ответната страна твърди, че през част от периода, за който се претендират вреди ищецът е получавал трудово възнаграждение от Министерство на отбраната, поради което счита за недопустимо по едно и също правоотношение да се получават две месечни възнаграждения. По отношение на претендираните вреди от пропуснато възнаграждение за периодите след прекратяване на договора му за военна служба, ответникът счита исковите претенции за недопустими, евентуално неоснователни по размер. Изразено е становище за неоснователност на иска за присъждане на неимуществени вреди, като алтернативно се иска присъждане на по-нисък от претендирания размер.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на предявените искове по основание и размер, като счита, че в съдебното производство е доказано причинно-следствена връзка между отменената заповед и претендираните вреди.

Административен съд София град, I отделение, III състав, като взе предвид изложените от страните становища и доводите на ищеца и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното от фактическа страна:

На 25.05.2010 г. между министъра на отбраната и военнослужещия генерал-майор В. Й. Ц. е сключен договор за военна служба с предмет уреждане на отношенията между страните, свързани със заемане на длъжността „главен инспектор” на МО. Договорът е със срок до навършване на пределна възраст за съответното военно звание.

Със заповед № Р-052/23.09.2010 г. на министъра на отбраната В. Й. Ц. е назначен на длъжност „аташе по отбраната на Република Б. в К., У.” и е командирован за срок от 25.09.2010 г. до 25.09.2013 г.

Със заповед № Р-05/07.02.2011 г. на министъра на отбраната ищецът В. Ц. е освободен от

длъжността „аташе по отбраната на Република Б. в К., У.” и е взет на разпореждане по щат А, считано от 01.03.2011 г.

По жалба на В. Ц. с решение № 51 от 21.05.2012 г., постановено по адм.д. № С-49/2011 г. по описа на Върховния административен съд, V отделение, е отменена заповед № Р-05/07.02.2011 г. на министъра на отбраната. Съдебното решение е оставено в сила с решение № 77 от 16.07.2012 г., постановено от Върховния административен съд, Петчленен състав.

Със заповед № КВ – 539/09.11.2011 г. на министъра на отбраната е прекратен договорът за военна служба и е освободен от длъжност и от военна служба В. Ц., на основание чл. 146, т. 2 и чл. 164, т. 5 от ЗОВСРБ поради придобиване право на пенсия по реда на чл. 69, ал. 1 от КСО.

С предявените кумулативно и обективно съединени иски срещу Министерство на отбраната ищецът претендира присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, подробно описани в исковата молба, вкл. в приложение 1 (л. 19 от делото), както следва:

- пропуснати ползи от командировъчни средства, поради незаконно освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 26.09.2013 г. в общ размер на 85 921,20 евро (168 042,42 лева);

- пропуснати ползи от трудово възнаграждение, поради незаконното освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 11.08.2015 г. в общ размер от 52 737,59 лв. Съгласно описанието на претендираните суми за трудово възнаграждение в приложение 1 към исковата молба, същите са изчислени от ищеца след като са приспаднати получените от него трудови възнаграждения от МО и пенсиите за процесните периоди.;

- пропуснати ползи от неизплатени пари за дрехи за периода 01.03.2011 г. – 11.08.2015 г., в общ размер от 2 880 лв. и от неизплатени суми за билети по време на отпуск – 400 лв.

Предявен е и иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в размер на 10 000 лв.

В хода на съдебното производство са приети писмените доказателствата, представени от ищеца и от ответната страна. От представени по делото служебни бележки, издадени от дирекция Финанси на МО (л. 50, 51) се установява, че за периода 01.03.2011 г. – 01.12.2011 г. на ищеца са изплатени брутни месечни възнаграждения в общ размер на 17 262 лв., за периода 01.03.2011 г. – 27.05.2011 г. в размер на 5 370,40 лв. От представеното по делото писмо рег. № 1295/26.03.2013 г., уточнено и поправено с писмо № 1401/04.04.2013 г. от служба Военна информация при МО (л. 86, 87, 145 от делото) се установява, че за м. февруари 2011 г. за длъжността аташе по отбраната В. Ц. е получил командировъчни средства в размер на 2 501,80 евро и допълнителни командировъчни средства за неработеща съпруга в размер на 391,30 евро. Д. размер на командировъчните средства за заеманата длъжност е 89,35 евро, а допълнителните средства за неработеща съпруга – 15,05 евро. От приложено по делото от процесуалния представител на ответника удостоверение изх. № 66-33-1341/05.04.2013 г. от НОИ (л. 153) се установява, че личната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69 КСО на В. Ц. е безсрочна и е в размер на 770 лв. Представено е и удостоверение изх. № 66-33-13/05.04.2013 г. от НОИ (л. 152) от което се установява размерът на получените суми от пенсии и добавки от Ц. за периода м. ноември 2011 г. – м. март 2013 г.

По делото са представени от ищеца публикации в интернет пространството, относно изказвания на министъра на отбраната за предстоящо отзоваване на военни аташета „сътрудници” на Държавна сигурност, в т.ч. и на В. Ц.. Представен е и рапорт от В. Ц. до

Президента на Р Б., до председателя на Комисията по досиетата и до министъра на вътрешните работи във връзка с изнесена информация в средствата за масова информация, че е бил съдържател на явочна квартира за В. на БА. В рапорта Ц. е посочил, че за това, че е сътрудник на ДС разбрал едва на 26.01.2011 г. от СМИ, а публикациите за сътрудничество с ДС не били верни. Посочил, че се чувства оклеветен. Представена е и нотариално заверена декларация от 14.03.2011 г. от Т. Г. Г..

За доказване твърдените в исковата молба неимуществени вреди по делото са изслушани свидетелските показания на П. И. В. и В. И. М., които съдят кредитира като последователни и непротиворечиви. От показанията на свидетеля В. И. М. се установява, че познава ищеца от 1975 г., когато постъпили заедно на работа, определен период от време били колеги, след което поддържали контакти. Свидетелят заявява, че с ищеца обсъждали отзоваването му от К. и Ц. не можел да повярва, че ще го върнат в Б.. Налагало се свидетелят и съпругата му да успокояват ищеца, който бил притеснен, включително и след завръщането си в страната. Свидетелят заявява, че е чел много от отзивите на министъра и останал с впечатлението, че „това е умишлено“.

Свидетелят П. И. В. заявява, че с ищеца се познава от 2000 година и са добри познати, поддържали семейни контакти, включително и в периода на служба на В. Ц. в У.. През м. февруари 2011 г., когато били обявени сътрудниците и изявенията на различни длъжностни лица, свидетелят се опитал да се свърже с ищеца, но съпругата му (на Ц.) го помолила известно време да не разговарят, защото бил вдигнал кръвно и не искал да разговаря по този въпрос. Свидетелят посочва, че след този случай ищецът е станал друг човек, затворен човек, който се чувствал омърсен.

По делото е прието заключението по допуснатата и изслушана съдебно-икономическа експертиза, което съдят кредитира като компетентно изготвено, съответстващо на представените писмени доказателства и неоспорено от страните. Въз основа на констатациите на вещото лице К. Г. се установява, че съгласно предоставена справка от Министерство на отбраната, служба „Военна информация“ рег. № 1401/04.04.2013 г. за м. февруари 2011 г. на В. Ц. - аташе по отбраната в У., са изплатени както следва: възнаграждение в нетен размер - 1877,03 лв., начислението в брутен размер е 2085,60 лв.; командировъчни за В. Ц. 2501,80 евро (28 дни x 89,35 евро на ден); допълнителни средства за неработеща съпруга 391,30 евро (26 дни x 15,05 евро на ден). Размерът на претендираните от ищеца пропуснати командировъчни за периода 01.03.2011 г. - 25.09.2013 г. е 85 503,60 евро. Същите са изчислени за „аташе по отбраната“ и неработеща съпруга. Изчислените възнаграждения в нетен размер за периода от 01.03.2011 г. до изтичане на задграничния мандат - 25.09.2013 г. са в размер на 26 678,91 лв. Изчислените възнаграждения в брутен размер за периода от 01.03.2011 г. до изтичане на задграничния мандат - 25.09.2013 г. са в размер на 31 387,09 лв. Изчислените възнаграждения в нетен размер за периода от изтичане на задграничния мандат - 26.09.2013 г. до навършване на пределна възраст за звание „генерал-майор“- 11.08.2015 г. - 21 488,84 лв. Изчислените възнаграждения в брутен размер за периода от изтичане на задграничния мандат - 26.09.2013 г. до навършване на пределна възраст за звание „генерал-майор“-11.08.2015 г. - 25 772,37 лв. Облекло съгласно договор за военна служба за периода 2012 г. - 2015 г. по 720.00 лв. годишно 2880,00 лв. В отговор на поставените задачи от ответника, вещото лице е изчислило разлика между получените възнаграждения, пенсии и изчислените възнаграждения до навършване на пределна възраст за звание „генерал-майор (01.03.2013 г. - 11.08.2015 г.) 48 167,75 лв. В изчисления нетен размер на месечните възнаграждения не са включени суми за порцион, които за периода са 1251,90 лв. Разликата между

начислените в брутен размер възнаграждения, пенсии и изчислените в брутен размер възнаграждения до навършване на пределна възраст за звание „генерал майор“ (01.03.2011 г. - 11.08.2015 г.) - 57 159,46 лв. В изчисленият брутен размер на месечните възнаграждения не са включени суми за порцион, които за периода са 1391,00 лв. Общият размер на начислените брутни месечни възнаграждения за времето на престояване в щат № А-918 (01.03.2011 г. - 26.05.2011 г.) са в размер на 5 370,40 лв. Общият размер на начислените брутни месечни възнаграждения за времето на престояване в щат № А-918 (27.05.2011 Г. - 01.12.2011 г.) са в размер на 11 891,60 лв. Общият размер на начислените брутни трудови възнаграждения за периода 01.03.2011 г. до 01.12.2011 г. са 17 262,00 лв. Получените пенсии от ищеца за периода 01.12.2011 г. до 30.06.2013 г. са в размер на 13 510,00 лв. (16 месечни пенсии x 700,00 лв. и 3 месечни пенсии x 770,00 лв.) Полагащите се месечни пенсии за периода 01.07.2013 до 25.09.2013 г. са в размер на 2 181,67 лв. Полагащите се на В. Ц. месечни пенсии от 26.09.2013 г. до 11.08.2015 г. са в размер на 17350,66 лв. Брутните трудови възнаграждения, които биха били начислени при задграничен мандат - 01.03.2011 г. - 26.05.2011 г. вкл. - 5943,96 лв., командировъчни за В. Ц. в размер на 7773,45 евро (87 дни x 89,35 евро на ден), допълнителни средства за неработеща съпруга 1309,35 евро (87 дни x 15,05 евро на ден). Брутните трудови възнаграждения за времето на престояване в щат № А 918 - 5 370,40 лв. Разликата между брутно трудово възнаграждение при задграничен мандат и брутно трудово възнаграждение в щат А-918 - 573,56 лв. Командировъчни за длъжността „аташе по отбраната“ и допълнителни средства за неработеща съпруга - 9082,80 евро. Брутните трудови възнаграждения, които биха били начислени при задграничен мандат - 27.05.2011 -01.12.2011 г. 12826,44 лв. Възнаграждения, които ищецът би получил, ако задграничният му мандат би бил продължен за периода 27.05.2011 г. -01.12.2011 г. са както следва: командировъчни за В. Ц. в размер на 11 436,80 евро, допълнителни средства за неработеща съпруга 1 926,40 евро. Брутните трудови възнаграждения за времето на престояване в щат № А-918 - 11891,60 лв. Разликата между брутно трудово възнаграждение при задграничен мандат и брутно трудово възнаграждение в щат А- 916 - 934,84 лв. Брутните трудови възнаграждения, които биха били начислени ако задграничният мандат би бил продължен - 01.12.2011 г. - 25.09.2013 г. - 45570,36 лв. Командировъчни за В. Ц. в размер на 53 967,40 евро и допълнителни средства за неработеща съпруга 9 090,20 евро. Получените пенсии от генерал-майор В. Ц. за посочения период са в размер на 15 691,67 лв. Разликата между брутното трудово възнаграждение при задграничен мандат и получени пенсии за същия период е 29 878,69 лв. Брутното възнаграждение за периода 25.09.2013 г. до 11.08.2015 г. е в размер на 43 123,03 лв. Пенсиите за същия период са в размер на 17 350,66 лв.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Предявените иски са допустими, като предявени от лице, претендиращо имуществени и неимуществени вреди в резултат на отменен като незаконосъобразен административен акт. Исковите са предявени срещу юридическото лице – Министерство на отбраната, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите, съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК.

Възраженията на ответника за недопустимост на предявените иски за имуществени вреди на основание чл. 8, ал. 2 от ЗОДОВ, тъй като е налице специален ред за обезщетяване на вреди от незаконно отстраняване от длъжност, уреден в ЗОВСРБ, са неоснователни. Недоустимост на исковата претенция е налице, когато лицето не притежава право на иск и/или правото на иск не е

упражнено надлежно. За допустимостта на иска с правно основание чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ е достатъчно да е налице отменен по надлежния ред незаконосъобразен административен акт /арг. от чл. 204, ал.1 АПК/ и искът да е предявен срещу ответник - юридическо лице съгласно чл. 205 от АПК. Наличието на друг ред за обезщетяване на служител, чието уволнение е признато от съда за незаконосъобразно е въпрос, който касае преценката по основателността на предявените искове.

Съгласно чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да предявят искове за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. При празноти субсидиарно се прилагат правилата на [ЗОДОВ](#) (чл. 203, ал. 2 АПК). Отговорността на държавата или общините по чл. 1 от ЗОДОВ обхваща кумулативното наличие на всички елементи от фактическия ѝ състав, а именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт - действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда.

При кумулативна даденост на всички елементи от фактическия състав на правната норма предявеният с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ иск би бил основателен. В тежест на ищеца /[чл. 154, ал.1 от ГПК](#), вр. [чл. 144 от АПК](#)/ е да проведе пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявените от него искове, за което са му дадени указания с определението за насрочване на делото. В съответствие с носената от ищеца доказателствена тежест, съдът е длъжен да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

По отношение на исковете за присъждане на имуществени вреди:

Разпоредбата на чл. 8, ал. 2 (сега ал. 3) ЗОДОВ изключва приложимостта на [ЗОДОВ](#), когато специален закон урежда възможността за обезщетяване на претърпелите вреди лица по [чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ](#).

В случая, ищецът твърди, че в резултат на незаконното му освобождаване от длъжността „аташе по отбраната на Република Б. в К., У.“ със заповед № Р-05/07.02.2011 г., отменена с влязло в сила съдебно решение, за него са настъпили имуществени вреди, представляващи пропуснато трудово възнаграждение, командировъчни средства, суми за облекло и билети. Следователно, твърдят се вреди настъпили в резултат на незаконно освобождаване от длъжност. Съгласно чл. 172, ал.1 от ЗОВСРБ при отмяна на освобождаването от съда военнослужещият има право на обезщетение в размер на месечното му възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 6 месеца. Когато през това време е работил на по-нископлатена работа, той има право на разликата във възнагражденията. Следователно, с нормата на чл. 172, ал. 1 от ЗОВСРБ е предвиден именно такъв специален ред, по който се реализира имуществената отговорност на администрацията от незаконосъобразни административни актове за освобождаване от длъжност на военнослужещите. За вредите, настъпили в резултат на незаконно освобождаване от длъжност се прилага редът за обезщетяване, изрично посочен в специалния ЗОВСРБ. В този случай, по силата на разпоредбата от специалния закон отговорността е ограничена и се свежда до обезщетяване на времето, през което

ищецът е останал без работа, но за не повече от 6 месеца, независимо от размера на действително претърпените имуществени вреди.

На това основание следва да се отхвърлят предявените иски за обезщетяване на имуществени вреди, представляващи: - пропуснати ползи от командировъчни средства, поради незаконно освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 26.09.2013 г. в общ размер на 85 921,20 евро (168 042,42 лева); - пропуснати ползи от трудово възнаграждение, поради незаконното освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 26.09.2013 г.; - пропуснати ползи от неизплатени пари за дрехи за периода 01.03.2011 г. – 26.09.2013 г. и от неизплатени суми за билети по време на отпуск, за същия период.

Обезщетение за имуществени вреди, настъпили в резултат на незаконното освобождаване от длъжност ищецът би могъл да претендира в размера и по реда на чл. 172, ал. 1 от ЗОВСРБ или по общия исков ред на основание чл. 173 от ЗОВСРБ.

По отношение на предявените иски за обезщетяване на имуществени вреди, изразяващи се в пропуснато възнаграждение, пари за дрехи и за билети по време на отпуск, за периода 26.09.2013 г. - 11.08.2015 г., са неоснователни и на друго основание. Съгласно заповед № Р-052/23.09.2010 г. на министъра на отбраната ищецът е бил назначен на длъжност „аташе по отбраната на Република Б. в К., У.“ за срок от 25.09.2010 г. до 25.09.2013 г. Със заповед № Р-05/07.02.2011 г., от която се претендира настъпването на имуществените вреди, Ц. е освободен от длъжност „аташе по отбраната на Република Б. в К., У.“, но не и от военна служба. Поради това, претендирането на имуществени вреди за периода след изтичане на мандата на ищеца в У. - 25.09.2013 г. е неоснователно, тъй като такива вреди не се намират в пряка и непосредствена причинна връзка с незаконосъобразния акт.

По изложените съображения, неоснователен се явява и акцесорният иск за присъждане на лихва за забава на основание чл. 86 от ЗЗД.

По отношение иска за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди:

Ищецът твърди, че от незаконосъобразната заповед, с която е освободен от длъжност, за него са настъпили неимуществени вреди, изразяващи се в накърняване на престижа и авторитета му като военнослужещ, обида и срам, ограничаване на социалните контакти, претърпени психически и физически страдания.

В разглеждания случай се установява по безспорен начин, че заповедта, която В. Ц. е освободен от длъжността „аташе по отбраната на Република Б. в К., У.“ е отменена с влязло в сила съдебно решение и е незаконосъобразна, поради което е изпълнена първата кумулативна предпоставка по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. За да бъде уважен искът по основание, следва по категоричен начин да се установи, че са настъпили претендираните от ищеца неимуществени вреди и че те са в резултат на незаконосъобразната заповед.

Въз основа на приетите по делото писмени и гласни доказателства, съдът намира, че незаконосъобразната заповед за освобождаване от длъжност е причинила на ищеца твърдените неимуществени вреди.

Предсрочното освобождаване от заеманата длъжност „аташе по отбраната“ на военнослужещия с висше военно звание генерал-майор, което е публично оповестено от министъра на отбраната, несъмнено е довело до накърняване на престижа и авторитета на ищеца като военнослужещ. От представените по делото

извадки от публикации в медийното пространство, се установява, че предсрочното освобождаване от длъжност на военнослужещия и причините за него са широко разгласени от издателя на незаконосъобразната заповед – министъра на отбраната, което е накърнило авторитета му. От изслушаните по делото свидетелски показания на двамата свидетели - близки познати на ищеца се установява, че Ц. е изпитвал обида и срам, в резултат на което е ограничил социалните си контакти.

Незаконосъобразното освобождаване от длъжност несъмнено е довело до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на лицето. Влошеното емоционално и психическо състояние на ищеца се доказва и от свидетелските показания на свидетеля П. И. В., който заявява, че през м. февруари 2011 г., когато в медиите било обявено предстоящото освобождаване от длъжност на ищеца, И. се опитал да се свърже с него, но съпругата му го помолила известно време да не разговарят, защото бил „вдигнал кръвно и не искал да разговаря по този въпрос”. Свидетелят посочва, че след този случай ищецът е станал друг човек, затворен човек, който се чувствал омърсен.

С оглед вида на незаконосъобразния административен акт, от който се претендират вреди, настоящият съдебен състав приема, че в случая е било налице сериозно ограничение в правната сфера на ищеца, което е довело до настъпване на твърдените неимуществени вреди – сериозно притеснение, обида, накърнен авторитет и престиж. В настоящия случай следва да се отчетат и обстоятелствата, че ищецът е заемал висша военна длъжност и е бил с присвоено висше военно звание – генерал-майор, както и че освобождаването му от длъжност и причините за него са станали публично достояние, които несъмнено са довели до силно притеснение, стрес и обида за ищеца.

Възраженията на ответната страна за неоснователност на иска за присъждане на неимуществени вреди с оглед мотивите на съда и основанията, на които заповед № Р-05/07.02.2011 г. е била отменена, са неоснователни. Пороците, поради които административният акт е приет за незаконосъобразен от съда са неотнормирани за преценката за осъществяване на фактическия състав на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Както бе посочено по-горе, за да бъде ангажирана отговорността на държавата по чл. 1 от ЗОДОВ следва да са налице следните кумулативните предпоставки, чието осъществяване в случая е доказано по категоричен начин: незаконосъобразен акт, на орган на държавата, вреди и пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилите вреди. Основанията за обявяване на административния акт за незаконосъобразен не са сред предпоставките, които следва да се преценяват при ангажиране отговорността на държавата по реда на чл. 1 от ЗОДОВ.

Поради изложеното, съдът приема, че са налице материално-правните предпоставки за основателност на предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Съгласно чл. 52 от ЗЗД съдът присъжда обезщетение по справедливост. Като отчита характера на настъпилите вреди, съдът намира, че на ищеца следва да бъде присъдено обезщетение в пълния претендиран размер от 10 000 (десет хиляди) лева.

Предявеният иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за присъждане на законна лихва за забава върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди е частично основателен. Върху определената сума като обезщетение за

неимуществени вреди се дължи законната лихва /чл. 86, ал. 1 от 33Д/ от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Това е моментът на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт /Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., [ОСГК, т.4/](#), като длъжникът се смята в забава и без покана /чл. 84, ал.1 от 33Д/. В случая се дължи законна лихва за забава върху сумата от 10 000 лева, представляваща обезщетение за нематериални вреди, за периода от 16.07.2012 г. (датата на влизане в сила на решението, с което е отменена заповед № Р-05/07.02.2011 г. на министъра на отбраната) до датата на окончателното плащане на задължението.

При този изход на спора, съдебните разноски следва да се присъдят на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ предвид направените и от двете страни искания за присъждане на такива и частичното уважаване на предявените исокове. Ответникът следва да бъде осъден да заплати всички направени от ищеца разноски в хода на съдебното производство в общ размер на 210 лева, представляващи платена държавна такса по чл. 9а от ЗОДОВ и възнаграждение за вещо лице. Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, която норма е специална по отношение на чл. 143 от АПК, направените от ищеца разноски за адвокатска защита следва да се присъдят съразмерно на уважената част от иска. Съгласно представеният по делото договор и банково бордеро изплатеното адвокатско възнаграждение възлиза на 4 800 лева. С оглед уважената част от иска, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца разноски, представляващи платено адвокатско възнаграждение, в размер на 205 (двеста и пет) лева. По този начин общата сума на дължимите му деловодни разноски е 415 лева.

Водим от горното и на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 203, ал. 1 от АПК, Административен съд София град, I отделение, III състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на ищеца В. Й. Ц., ЕГН [ЕГН], обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева (десет хиляди лева).

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на ищеца В. Й. Ц., ЕГН [ЕГН], направените по делото разноски в размер на 415 (четирисотин и петнадесет) лева ОТХВЪРЛЯ предявените от В. Й. Ц. от [населено място], ЕГН [ЕГН], срещу Министерство на отбраната обективно съединени исокове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, както следва: 1. за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, представляващи: пропуснати командировъчни средства, поради незаконно освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 26.09.2013 г. в общ размер на 85 921,20 евро (168 042,42 лева); пропуснато трудово възнаграждение, поради незаконното освобождаване от длъжност, за периода 01.03.2011 г. – 11.08.2015 г. в общ размер от 52 737,59 лв.; пропуснати ползи от неизплатени пари за дрехи за периода 01.03.2011 г. – 11.08.2015 г., в общ размер от 2 880 лв., както и от неизплатени суми за билети по време на отпуск – 400 лв.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните и получаването на препис от

съдебния акт.

СЪДИЯ :